

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd
Pwyllgor Cyllid

12 Tachwedd 2024

Annwyl Peredur,

Bil y Gymraeg ac Addysg (Cymru)

Rwy'n ysgrifennu atoch yn dilyn fy ymddangosiad yn eich Pwyllgor ar 23 Hydref, i roi tystiolaeth mewn perthynas â Bil y Gymraeg ac Addysg (Cymru). Rwy'n gobeithio bod y Pwyllgor yn teimlo i'r sesiwn fod yn ddefnyddiol.

Yn y Pwyllgor, ymrwymais i ddarparu rhagor o wybodaeth:

- yn egluro cost addysg drochi hwyr a phryd yn y cyfnod arfarnu bydd y costau hyn yn disgyn; a
- mewn perthynas â chymorth a chyllid ar gyfer darparu dysgu Cymraeg y tu allan i ysgolion, yn dilyn y drafodaeth am wasanaethau ieuenctid.

Cost addysg drochi hwyr

Yn naratif yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol (AERh), trafodir costau trochi hwyr (Tabl 8) a chostau gweithlu (Tabl 7) gyda'i gilydd. Bydd costau'r gweithlu yn disgyn rhwng blynyddoedd 3 a 10. Nodir hyn yn Nhabl 7 ac mae'n cyd-fynd â'r tabl costau cyffredinol (Tabl 18). Dylai costau trochi hwyr ddisgyn rhwng blynyddoedd 4 a 10. Mae'r amcangyfrif cost wedi'i seilïo yn gywir ar flynyddoedd 4-10, ac mae hynny'n cyd-fynd â'r tabl costau cyffredinol (Tabl 18). Er hynny, mae gwall teipograffyddol yn Nhabl 8 - dylai 'blynyddoedd 2-10' ddarllen 'blynyddoedd 4-10'. Bydd fy swyddogion yn cywiro'r AERh cyn iddo gael ei osod gerbron y Senedd, cyn trafodion Cyfnod 3.

Cefnogaeth a chyllid ar gyfer darparu dysgu Cymraeg y tu allan i ysgolion

Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi ac yn annog nifer o rwydweithiau i gynnig cyfleoedd i blant a phobl ifanc ddefnyddio'r Gymraeg y tu allan i leoliad yr ysgol. Yn y Pwyllgor cyfeiriodd yr Aelodau at gyfleoedd a ddarperir drwy waith ieuenctid a'r Mentrau Iaith.

Mae gan waith ieuenctid rôl hanfodol i'w chwarae wrth alluogi pob person ifanc i ddefnyddio eu Cymraeg gyda'u cyfoedion yn y gymuned ac ar-lein, gan fagu hyder pobl ifanc wrth

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales
Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

ddefnyddio mwy o'u Cymraeg. Yn ddiweddar, cyhoeddodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg gynigion ar gyfer fframwaith statudol newydd ar gyfer gwaith ieuenctid yng Nghymru. Mae'r cynigion hyn yn cynnwys hawl newydd i waith ieuenctid ar gyfer pobl ifanc, gan gynnwys disgwyliadau clir ar gyfer gwaith ieuenctid a gyflawnir yn Gymraeg, yn ogystal â mecanwaith cynllunio ac adrodd strategol diwygiedig ar gyfer gwaith ieuenctid. Mae cysylltiadau clir rhwng y mecanweithiau cynllunio ac adrodd hyn a'r cynigion a nodir yn y Bil, a bydd angen gwireddu'r rhain er mwyn darparu cyfleoedd gwerthfawr i bobl ifanc ddefnyddio a mwynhau'r iaith.

Mae'r rhwydwaith o Fentrau Iaith yn darparu ystod eang o weithgareddau a chymorth i helpu plant a phobl ifanc i ddefnyddio'r Gymraeg mewn lleoliadau anffurfiol, y tu allan i'r ysgol. Mae'r gweithgareddau hyn yn cynnwys digwyddiadau cerddoriaeth fyw, gweithdai theatr, gweithgareddau chwaraeon a natur yn ogystal â nifer o weithgareddau diwylliannol a chelf. Mae'n ofynnol bod holl dderbynwyr y grant i hyrwyddo a hwyluso defnyddio'r Gymraeg yn gweithio'n agos gyda'i gilydd i gynllunio, cefnogi ac ategu gwaith ei gilydd yn lleol. Cynhelir y trafodaethau hyn mewn fforymau iaith, a gynhelir yn bennaf yn ardal pob awdurdod lleol. Mae Llywodraeth Cymru yn darparu grant craidd o £2.4 miliwn i Fentrau Iaith Cymru.

Yn ogystal, rydym yn darparu cyllid grant blynyddol o bron i £125, 000 i Glybiau Ffermwyr Ifanc Cymru i greu gweithgareddau cyfrwng Cymraeg i bobl ifanc. Mae'r gweithgareddau hyn yn cynnwys amrywiaeth o raglenni a digwyddiadau amaethyddol a rhaglenni nad ydynt yn gysylltiedig ag amaethyddiaeth, megis Eisteddfod Genedlaethol y Ffermwyr Ifanc a raliau lleol. Rydym hefyd yn cydweithio ag amrywiaeth o sefydliadau allanol eraill ar draws y sector gwaith ieuenctid i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg mewn gwaith ieuenctid ledled Cymru, gan ddarparu mwy o gyfleoedd i bobl ifanc ddefnyddio'r Gymraeg yn eu cymunedau.

Rwyf hefyd wedi manteisio ar y cyfle wrth ysgrifennu atoch i egluro materion pellach, a godwyd yn sesiwn y Pwyllgor ar 23 Hydref:

- (i) Mae paragraffau 58 a 59 y trawsgrifiad yn nodi (Saesneg yn unig):

Mike Hedges: Diolch, Cadeirydd. The RIA sets out transitional costs in Parts 1 to 5 of the Bill, which relate to Welsh Government staff time. Is it going to be new staff or is it opportunity costs of existing staff doing something different?

Mark Drakeford: These are opportunity costs.

Hoffwn egluro bod rhai costau staff ychwanegol gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â Rhan 5 o'r Bil, mae'n gost drosiannol i staff a fydd yn gweithio ar sefydlu'r corff newydd. Mae'r costau hyn wedi'u hamlinellu yn Nhablau 15 ac 16 yr AERh.

- (ii) Mae paragraffau 87 ac 88 y trawsgrifiad yn nodi (Saesneg yn unig):

Peredur Owen Griffiths: When it comes to workforce planning—and you've made the assumption that the headteacher will be doing this—and when it comes to additional support within the implementation of this, can you talk a little bit about how you've costed that into the RIA? And is most of it going to come from existing staff, or are you looking at creating new roles that will help support, or help with that workforce pressure?

Mark Drakeford: Well, the workforce pressure at the school level, Chair—we assume, as I said, that all the help that is currently available within the system will continue. And there are a whole series of programmes that the Welsh Government already provides, primarily through my colleague Lynne Neagle. So, we have costed into the RIA the cynllun pontio. We have included the Welsh-medium workforce capacity development grant. We have included our plans—or the Cabinet Secretary's plans—to introduce a teacher retention bursary in the Welsh language field. We've assumed that the Open University's work—which is another way in which we are able to widen the pool of people who can come into the profession—continues.

Mae'r rhaglenni ehangach y cyfeirir atynt yn fy nghyfraniad uchod yn rhaglenni y mae Llywodraeth Cymru eisoes yn eu darparu. Felly, nid yw'r costau hyn wedi'u cynnwys yn yr AERh gan nad yw'r costau hyn yn codi o ddarpariaethau'r Bil. Yr elfennau allweddol sy'n cefnogi iaith y gweithlu sy'n cael eu costio o fewn yr AERh yw'r cynllun sabothol presennol a'r grantiau i'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol sy'n ymwneud ag ymarferwyr ysgolion. Mae'r rhain yn cyfateb i £4.37 miliwn y flwyddyn.

Diolch i'r Pwyllgor am eu diddordeb yn y Bil hwn ac edrychaf ymlaen at ystyried adroddiad y Pwyllgor, maes o law.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Buffy Williams, Cadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg.

Yn gywir,

Mark Drakeford AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg
Cabinet Secretary for Finance and Welsh Language